

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 12 Maiu st. v.

„Il n'y a point de plus cruelle
tyrannie que celle que l'on exerce
à l'ombre des lois et avec les
couleurs de la justice.“ (Nu
există tiranie mai cruntă ca cea
exercitată la umbra legilor și
păstrând aparențele justiției.)
Montesquieu.

Marele sociolog francez nu cunoscuse actualul regim din Ungaria, când a enunțat sentința aceasta; dar oamenii sunt aceiași în toate timpurile și în toate locurile, și ceea-ce Maghiarii fac astăzi în regatul ungar, au mai făcut ori vor mai face alții la alte locuri și în alte timpuri. Nu! nici măcar valoarea originalității n-o au Maghiarii, când se pun în „umbra legilor“, ca să exercite „cea mai cruntă tiranie.“ Au mai făcut și alții așa, și Maghiarii vor păți-o și ei cum au mai pățit-o și alții, care au făcut ca dinși.

Avem drepturi, nu ni le contestă nimeni, dar nici că e nimeni urmărit, dacă nu le respectă, ba suntem urmăriți noi, dacă stăruim asupra lor.

După legi pozitive, propuse de guvernul responsabil, votate de corpurile legiuitoare și sancționate de Regele constituțional avem dreptul de a ne folosi de limba noastră românească în administrațiune, în justiție, în școală, în biserică și în toate relațiile noastre cu autoritățile publice ale țerii noastre.

Avem dreptul, nu ăce nimeni că nu-l avem: e legea pozitivă, care ni-l dă.

Legea aceasta nu are însă nici o sancțiune în înțelesul juridic al cuvântului: nu stă scris în ea, ce are să se întâmple, dacă cineva nu va respecta dreptul acordat prin ea.

Nici că ar mai fi nevoie de vre-o sancțiune, căci în toate țările civilizate acela, care nu respectă drepturile acordate prin legi pozitive, este urmărit, fie el director, fie om particular. Atunci, când propune o lege, guvernul ia angajamentul de a urmări pe toți aceia, care nu i-se vor supune, după-ace ea va fi fost votată, sancționată și promulgată. Atunci, când votează legea, corpurile legiuitoare iau angajamentul de a trage la răspundere pe guvernul, care nu o va respecta și nu se va folosi de aparatul puterii publice spre a le impune tuturor respectarea ei. Atunci, când sancționează legea, Monarhul constituțional își dă consimțirea de a se folosi de prerogativele sale constituționale față

cu guvernul, care nu o respectează și față cu parlamentul, care tolerează abaterea dela ea.

Mai multă garanție, mai multă sancțiune nu se poate să cerem în mijlocul unei lumi civilizate: când subscrie ministrul, subscriu presidenții corpurilor legiuitoare și subscrie Monarhul, legătura e deplină și tare.

Cu toate aceste chiar și cel mai infim scriitoras poate să aibă impertinența de a-ți răspunde „nu știu românește“, dacă i-te adresezi cu legea în mână în limba ta, căci sigur este, că nu va fi persecutat de nimeni, ci mai virtos va fi laudat de aceia, dela care atîrnă, și i-se vor ierta multe greșeli, dacă va procede și mai departe tot astfel.

Din contră funcționarul român, care se folosește în virtutea legii, de limba românească, fie în administrațiune, fie la judecătorie, se pune rău cu superiorii lui, își face viața nesuferită, se expune la cele mai severe cercetări. Tolerat e numai acela, care cedează, renunță, îndeamnă și pe alții să cedeze și să renunțe, obține dela comună un vot pentru introducerea limbii maghiare în administrațiune, face presiune asupra Românilor să nu stăruie asupra dreptului lor de a se folosi de limba română în relațiile lor cu autoritățile publice, propagă spiritul de nesupunere față cu legea.

Tot astfel și în biserică și în școală avem dreptul, dar aceia, care îl susțin, se expun la o mulțime de șicane, ear' aceia, care-l nesocotesc, se pun bine cu stăpânirea și pot să fie neglijenți, neonesti, chiar căduți la fapte penale, căci toate li se iartă, toate li se acoper.

Altfel legea rămâne lege.

Dacă te duci însă în parlament și-l întrebi pe ministru, cum se potrivește faptele cu principiile enunțate în lege și areți lămurit, că una ăce legea și alta se petrece în țeară, atunci parlamentul dă un vot, prin care aprobă procederea ministrului, și de aici înainte încetează ori-șice discuțiune.

Dar' ai dreptul de a alege în parlament oameni, care nu aprobă procederea ministrului.

Ai acest drept; îl ai însă tot ca pe celelalte, fără-ca cineva să te garanteze, că nu vei fi persecutat, dacă te vei folosi de el și că vor fi urmăriți aceia,

care-ți fac violență, ca să-ți-l smulgă. Din contră scii hotărât, că persecutat vei fi în toate interesele tale, dacă nu vei pune votul teu la dispozițiunea guvernului, și plătiți, recompensați, favorizați, puși ori menținuți în fruntea societății vor fi aceia, care prin violență și corumpere smulg voturile pentru guvern.

Astfel guvernul își alege deputații, ear' deputații se întrunesc și votează, că bine au fost aleși și bine face guvernul tot ceea-ce a făcut, face și va face.

E evident, că aici nu pot să se înfunde lucrurile.

Sunt trei factorii, care concurg la crearea legilor: guvernul, parlamentul și Coroana. Guvernul în înțelegere cu parlamentul numai nu poate nici să abroage, dacă nu poate să creeze legi. Câtă vreme dar' nu s'a pronunțat și Coroana, legea e sfântă, dreptul există, și Maghiarii sunt amenințați de a face înapoi pași, pe care i-au făcut preste lege, fără de aprobarea, chiar fără de scirea Coroanei.

Întrebarea e numai — când va fi sosit timpul de retragere.

Ceea-ce fac astăzi Maghiarii fac pe răspunderea lor, în propria lor sarcină, spre propria lor ruină.

Când ăcem „Coroană“, nu înțelegem și nici că trebuie să înțelegem numai Persoana inviolabilă, care poartă sceptrul, ci întregul cerc foarte larg de oameni luminați și foarte sus puși, care lucrează împreună, ca să ducă mai departe tradițiunile celei mai vechi dintre puterile ce aă există în Europa și să se apropie pas cu pas de împlinirea unei mari meniri istorice.

Pentru acest cerc de oameni sunt mici interesele noastre cele mari, e însă mare interesul, ca în monarhia habsburgică să se păstreze sentimentul de dreptate și să nu se sguđuie credința în iubirea de dreptate a purtătorilor de putere. Și de aceea pretutindenea, unde ei au glas hotărîtor, legea e sfântă și nu e cruțat nimeni, care nu o respectează. Tot astfel era și aici la noi, când ei aveau și aici glas hotărîtor: puține erau drepturile, pe care le aveau, dar' pe acele puține le aveau cu toată siguranța și nu trebuia să ne mai luptăm, pentru-ca să impunem respectarea lor.

Nu erau cu toate aceste unii mulțumiți, nu sciau să prețuească acea stare de ordine

ori se concentrează în Sibiu, „Reuniunea“ noastră și dl G. Dima trebuie să aibă mângăierea, că ceea-ce fac nu este numai o plăcere trecătoare și că prin silințele lor se propagă cultura musicală, se ridică nivelul cultural al unui întreg popor.

Mângăierea aceasta e adevărata resplăta a silințelor, pe care i-le dau.

S'a ăis din multe părți, că programul actualului concert a fost încercat. A și fost mult ceea-ce ni-a dat Reuniunea de astădată, mult însă numai pentru sala mică, în care s'a ținut concertul, pentru publicul mic, care putea să asiste și pentru micile așteptări, cu care a venit fiescecare la concert. — Într'o sală mare și în fața unui public numeros, care se duce la concert, ca să petreacă o seară întreagă, programul era numai întreg și variat.

Este obositor un cor puternic într'o sală mică, obositoare este o orchestră puternică într'un local ăngust, obositor e chiar un instrument, cum era admirabilul „Bösendorfer“, pe care a executat dl de Heldenberg sonata lui Beethoven, obositoare e ori-șice musică într'un spaț, care nu poate să încapă sunetele desfășurate cu belșug. Una e un „piano“ într'un spaț mare, și alta într'unul strîmt, și una e mai ales un „forte“ și „fortissimo“, când răsună întreg, și alta, când te strivesce.

Pentru Sibiu și pentru sala reuniunii germane ar fi fost destule cele 18 cantece ale lui Brahms atât de admirabil executate; dl Dima însă își măsură produțiunile după puterile, de care dispune și după exigențele, pe care le are el însuși.

Cele șase compozițiuni ale lui Huber, atât de sobre și atât de bine executate, se perd alături cu cantecele lui Brahms, și i-s'a făcut lui Huber un fel de nedreptate, când a fost pus alături cu Brahms, cu atât mai virtos, cu cât musica celor trei poezii românesce e frumoasă, dar' nu e românească.

La soli s'a observat de astădată un progres surprinzător. Îndeosebi dl G. Pop a făcut în timp de un an un progres, la care de sigur că foarte mulți nu se așteptau, ear' dl Popa a câștigat atât în volumul, cât și în mlădioșia puternicului seu basso, încât trebuie să fim cu atât mai mahniiți de scirea, că poate pentru ultima oară îl vom fi audiat într'o sală de concert.

Altfel progresul e general, și prima impresiune, pe care ni-o dau corurile Reuniunii, este că ele sînt compuse de voci formate și din ce în ce mai rotunzite. Coristii acestia nu sînt „coristi“, ci cîntăreți, care fac în toată conștiința și cu toată inima ceea-ce fac.

E poate o slăbiciune particulară, dar' ni se va ierta și slăbiciunea aceasta, dacă vom trece preste celelalte amănunte ale concertului și vom da cea mai mare importanță concursului binevoitor al dlui de Heldenberg la acest concert.

Doamna Eugen Brote a cîntat „două cantece“ germane, compozițiuni ale dlui V. de Heldenberg. Una dintre ele, trei strofe de Carmen Sylva, Regina-Poetă, care-și plînge copilul, singurul copil, mort mai nainte, de a fi început să trăiască.

severă, ci își închipuiau, că o nemai pomenită fericire ni se dă, când sîntem lăsați „liberi“, noi de capul nostru, înșine chivernisitori ai intereselor noastre, și-i salutau cu căldură pe Maghiarii, care se luptau pentru „independența patriei comune“. Trebuiau să treacă douăzeci de ani de domnie maghiară, pentru-ca să ne venim cu toții în fire și să înțelegem deosebirea dintre asprimea sinceră și părintească și tirania pusă în umbra formelor constituționale.

Abusând de putere, Maghiarii s'au usat ei înșiși, au usat aședămintele liberale și au pregătit terenul tocmai pentru aceia, pe care voiau să-i combată, împingînd întreaga societate din regatul ungar spre reacțiune.

Căci încă odată, ceea-ce fac, Maghiarii numai în propria lor sarcină fac, și aceia, care acum douăzeci de ani au trebuit să se retragă din aceste țeri, mîne, dac'ar voi, ar fi primiți de mulți ca eliberatori în ele.

Vorba e numai, că sînt puternice resoane de stat, care-i îndeamnă, ca deocamdată să n'o voească aceasta.

Interesele mari ale monarhiei cereau și tot mai cer, cât vor mai fi cerînd, ca Maghiarii să fie și ei angagiați în politica mare a monarhiei, și nu înzadar a făcut sînt acum câteva săptămîni organul autorizat al principelui de Bismarck destăinuirea, că un Maghiar a fost ministru, care a pus la cale între Rusia și monarhia noastră învoiala asupra ocupării Bosniei și Herțegovinei.

Încă două sute de ani se negocia în Viena asupra cedării acestor două provincii către Austria, ear' acum o sută doisprezece ani, la 1775, 6 Ianuarie cancelarul Kaunitz îi scria ambasadorului din Constantinopol următoarele:

„În actuala situațiune a Porții politica noastră secretă trebuie fără îndoială să consistă în aceea, ca imperul turcesc să se mențină cîtă vreme numai se poate în Europa, ori ca cel puțin și în cel mai rău cas, ca ea să nu fie vre-odată resturnată de Rusia ea singură, pentru sine, despre mare, prin urmare fără de concursul neapărat al curții noastre.“ *)

*) In der dermaligen Situation der Pforte muss zwar unsere geheime Politik sonderzweifel darin bestehen, dass das türkische Reich in Europa so lange als möglich aufrecht erhalten, oder wenigstens und auf den schlimmsten Fall dereinst von Russland für und durch sich allein von der Seeseite her, folglich ohne nothwendiger Mitwirkung unseres Hofes nicht umgestürzt werde. „Documente privitoare la Istoria Românilor, culese de E. Hurmuzaki. V. VII. p. 119.“

Au trăit și trăesc în lumea aceasta multe Regine; trăit-au și trăesc multe poete: Regine-Poete însă puține se ivesc în lume. Ear' Regina aceasta, care e și Poetă, a venit dintr'o țeară depărtată într'altă țeară depărtată, ca să fie muma unei dinastii. A venit și a născut un copil, o copilă frumoasă, dragălașă, iubită de un întreg popor și această copilă a murit și zace sub pajiștea verde de pe malul Dâmboviței. Durerea aceasta, așa cum o simte Regina și Poeta și muma unei dinastii, care nu s'a întemeiat, e cea mai mare durere a timpului, în care trăim.

Dimbovitza, Dimbovitza!

Ja! an dich bin ich gekettet,
Seit an deinem grünen Ufer
Sie mein Liebstes eingebettet.

(Dâmboviță, Dâmboviță!

Da! de tine-s lăntuită,
De când la malul teu verde
Zace mult a mea iubită.)

Dl de Heldenberg a îndrăsnit să facă încercarea de a exprima în sunete durerea mare și fierbinte, pe care o cuprind aceste cuvinte reci și înșirate fără de măiestrie, — a îndrăsnit și a reușit, — a reușit, dar' a avut și norocul, ca compozițiunea să fie executată de o cîntăreață, care simția și ea durerea, durerea cea mare a timpului nostru.

Și ceea-ce mai ales ni-a rămas din acest concert al „Reuniunii“ e acest țipet de durere,

I. S. S.

Foia „Tribunei“.

Concertul Reuniunii.

E mare și senină e mulțumirea, cu care ne alegem după fiescecare din concertele date de „Reuniunea română de cîntări“ din Sibiu. Tocmai de aceea însă e adîncă și mahnirea ce ne cuprinde, când ne dăm seamă, că atât de mic e cercul de oameni, care se împărtășesc de mulțumirea aceasta, și atât de ăngust e terenul de activitate, atât de strîmt cercul de înfrîurare, pe care îl are dl George Dima, după convingerea noastră cel mai de valoare dintre maiestrii nostri de musică. Am voi, ca Românii toți să asiste și să vadă, ce se poate obține prin stăruința îndelungată și prin conducerea severă și inteligentă, și ni-e, par'că aici în Sibiu Reuniunea noastră ar fi îngropată și dl Dima i-ar mistui ăile vieții în o lucrare frumoasă, dar' de o valoare trecătoare și cu desevîrșire trecătoare.

N'avem cu toate aceste dreptate, ci sîntem numai nerăbdători.

Sibiul e pentru noi Românii un centru de cultură, ba aici în țările coroanei ungare chiar cel mai însemnat centru de cultură, în care se ating cele mai largi și mai deosebite sfere ale vieții noastre culturale. Când vede tinerimea adunată din toate părțile țerii la aședămintele de învățămînt de aici, când vede copilele adunate la școala de fete a „Asociațiunii“, când vede pulsațiunile vieții românesce, care atât de adese-

Această politică indicată de cancelarul Kaunitz a fost pusă în practică și de comitele Andrassy, ear' astăzi, după o sută doisprezece ani, răspundând la o interpe-lațiune („Tribuna“ de ieri vezi: Răspun-sul d-lui Tisza și „Correspondența din Viena“), dl Coloman Tisza repetă aproape din cuvânt în cuvânt ceea-ce a dis cancel-larul Kaunitz.

Și e foarte important, ca Maghiarii ei înșiși să pregătească și să lărgească te-renul pentru înfruntarea germană asupra popoarelor din Orientul Europei, — ceea-ce și fac mai bine ca ori-și-cine.

Ce va trebui însă să se întemple du-pă-ce terenul va fi fost odată pregătit?

O simțim aceasta cu toții, o simt mai virtos Maghiarii ei înșiși.

Orientul întreg e cuprins de oroare, când 'i-se vorbește de înfruntarea maghiară, de dominațiune maghiară, de liberalism maghiar. Și de aceea acum în ajunul alegerilor, acum, când expeditorul postal din Murș-Oșorheiu refuză primirea unei scri-sori adresate în limba germană le re-amintim și le vom reaminti mereu atât Maghiarilor, cât și fraților noștri români cuvintele lui Montesquieu cu un mic adaus:

„Il n'y a point de plus cruelle et de plus dangereuse tyrannie que celle que l'on exerce de l'ombre des lois et avec les couleurs de la justice“. (Nu există tira-nie mai cruntă și mai primejdioasă ca aceea, care se exercită la umbra legilor și păstrân-du-se aparențele justiției).

Pe această tiranie o servesc cei ce fac asupra alegătorilor presiune în favorul actualului guvern.

Electorale.

Vorbind despre alegeri, oficiosul „Nemzet“ constată, că în Ungaria mandatul de deputat se poate cumpăra cu bani. Se cumpără voturi singuratic, dar' se cumpără și întregi cercuri elec-torale.

„Cea mai miserabilă corupere, — dice „Nemzet“, — e aceea, care nu se face în focul luptei electorale, ci se face de mai nainte tăr-guală pentru întregul cerc electoral. E corum-perea, care pune preț pe conștiința nu numai a alegătorilor singuratici, ci pe a tuturor, care tăr-guiesc asupra rezultatului alegerii, cum tăr-guiesc asupra recoltei ori a lănei oilor.

„Rușine asupra unor asemenea speculanți cu mandate, de ori-și-ce pătură socială, de ori-și-ce partid s'ar ține ei.

„Mai mare rușine însă asupra alegătorilor, care se privesc pe sine înșiși ca marfă de vên-dare, care n'au convingeri, ci caută numai folo-sul, care întocmai ca mărfurile din prăvălie sunt obiecte de vânzare.

„Ce pot să aștepte asemenea alegători? Din partea opiniei publice numai dispreț, dispreț chiar și din partea acelor, care 'i-au cumpărat.“

Vorba „Tribunei“: *Acela, care te cumpără, îți dă banii și te scuipă 'n față, te scuipă și el și lumea toată și copiii de pe ulițele satului.*

Așa este! Ne mirăm însă, că mărtu-risirea se face chiar în coloanele ziarului „Nemzet“. Căci, la urma urmelor, par-tidul guvernamental e acela, care cumpără voturi și cercuri electorale, el e acela, care violentează conștiințele, aderenții lui sunt aceia, care-și bagă banii și cinstea în lupta electorală, pentru-ca apoi să tragă folosul euvenit din mandatul de deputat.

Acela, care dă câteva mii de florini, ca să obțină un mandat pentru dieta Un-gariei, nu prea stă în opozițiune, ci intră în partidul guvernului, căci numai așa poate să-și scoată banii cheltuiți cu camete și cu cametele cametelor.

Opozițiunea dă bani numai ca să poată susține concurența cu partidul gu-vernamental: ceea-ce dă ea, sunt bani perduți, ceea-ce dau guvernamentului sunt capital fructificat, pe care îl va restitui țeara.

Dar' mandatele nu se cumpără numai cu bani sunători, ci și cu favoruri acordate celor ce-și dau votul pentru gu-vern și cu amenințări făcute celor ce ar fi poate inclinați să-și păstreze cinstea bărbătească. Ear' această tăr-guală numai guvernul poate să o facă.

Un exemplu, cel mai bun din toate.

Dl Coloman Tisza, președintele con-siliului de miniștri, a căzut la Dobrițin, unde sunt oameni independenți, 'i-a luat

fiului seu un mandat din Ocna-Si-biului, unde marfa aceasta nu e scumpă, și își pune candidatura la Oradea-mare, unde majoritatea alegătorilor e constituită de funcționari civili și biseri-cesci, care se tem să voteze contra pri-mului ministru, s'ar nenoroci pe ei înșiși, dacă n'ar vota pentru el și își câștigă fa-vorul celor puternici, dacă fac presiune asupra altor oameni în favorul puterni-cului candidat.

Să vedem acum, cine are să-1 aleagă pe dl Coloman Tisza la Oradea-mare.

Organisându-se, partidul d-lui Tisza a ales un comitet-monstru, care se com-pune din următorii domni:

Adler, Amigó, Auszterlitz, Auspitz, Aus-lander, Aufricht, Ausländer, Amant, Bartes, Bat-tig, Busch, Brüll, Bozsik, Bergsmann, Berkovitz, Brody, Berger, Bart, Burger, Deutsch, Deutsch, Dukesz, Ehrlich, Echerolles, Krusper, Engber, Fuchs, Frater, Fehér Israel, Fuzek, Frank, Füchl, Friedmann, Friedländer, Feigenbaum, Frankel, Fuchs (rabin), Feldheim, Feldmann, Feldmann, Guttmann, Grosz, Gyagorski, Grün-wald, Glück, Guttmann, Gabel, Grosz, Hahn, Hügel, Hlatky, Huzella, Hillinger, Hirschmann, Jelenesik, Julzer, Israel, Janky Jung, Jellinek, Konovski, Kohn, Knapp, Korda, Konrad, Krausz, Kajaba, Kekuss, Koposin, Kohn, Kurländer, Krugstein, Kuhn, Kornstein, Kaufmann, Kugler, Kain, Kurländer, Kruppka, Lipovnitzky, Lenk, Lederer, Leczki, Lederer, Löble, Loble, Lustig, Müller, Markus, Mayer, Munich, Munk, Markus, Müller, Mandel, Mandel, Moskovitz, Moskovitz, Popper, Palkovics, Popper, Pollak, Paczauer, Pelikan, Plander, Recht, Radl, Ruzs, Rozner, Reismann, Roz, Rosenbaum, Rosenthal, Robi-csek, Rosenzweig, Roz, Rosenthal, Schlender, Schwartz, Sonnenfeld, Strasser, Saal, Stark, Sade-berg, Schwartz, Skula, Schlesinger, Stern, Son-nenwirth, Stosser, Schlesinger, Szmetka, Schwartz, Tichy, Tauszt, Ullmann, Veiszlovics, Weidlich, Valko, Walasek, Weber, Weinberger, Voska, Waldmann, Wallner, Weisz, Weisz, Winkler, Waldmann, Wachslar, Weisz, Vidovics, Waller-stein și Zobel.

Toți aceștia sunt Maghiari neaoși, care nu din interes particular, ci din convingere, din iu-bire de țeară susțin candidatura d-lui Coloman Tisza, care la Dobrițin a căzut.

Alături cu aceștia mai găsim în comi-tetul monstru și următorii Români: Beleş, Duma, Lăuran, Marozsán, Nestor, Netyö, Pojnar, Pántya, Román, Rezei (Silviu), Rednic (dr.) Vela.

Aceștia tot din convingere susțin candi-datura d-lui C. Tisza, ear' nu de frică, din iubire cătră „patrie“, ear' nu temându-se de urgia gu-vernului.

Alături cu aceste 170 nume ne-maghiare mai sunt în comitet vre-o 120 nume, care sună a maghiare: o treime din ele sunt maghiarizate, ear' două treimi purtate de funcționari de toate soiurile și de toate categoriile.

Ear' dl Coloman Tisza e ministru-president și cel mai aprig reprezentant al politiceii naționale maghiare.

Dela conferența din Budapesta — până la conventiculul din Receaș.

Sub acest titlu cetim în „Lumină-toriul“ dela 21 l. c. n. următoarele:

Din multe și numeroase considerațiuni am cam tăcut și nu ne-am prea amestecat în trebile și mișcămintele electorale ale cercului Receaș, din acest comitat. Astăzi însă nu mai putem tăce, ci trebuie să întrerupem tăcerea. Regretăm foarte, că trebuie să întrerupem tăcerea, și că siliți suntem spre aceasta. Sila ni-o fac chiar acei domni din numitul cerc, cari interes ar avé, ca noi să nu le descoperim faptele în public; și ne silesc prin atacul lor formal făcut asupra onoarei cercului și asupra demnității conferenței noastre electorale naționale din Timișoara, pe care da-tori suntem a le apăra cu ori-ce preț și față cu ori-cine.

Poporul și cercul Receaș, este un lucru de comun cunoscut în comitat și în public, a fost și este unul dintre cele mai curate românești și încă de pe la anii 1861 a excelat în zel și virtute națională, și în lupta politică. Și cine nu știe astăzi despre „corul pluga-rilor din Chiseteu“, care prin renumele seu a străbătut aproape în Europa întreagă vestind progres cultural național român, și care apar-tine cercului Receaș. Cine nu știe despre alte nu-meroase coruri de plugari din același cerc?

Ca de exemplu, și spre caracterizarea ro-mânismului, dezvoltat în acest cerc din partea

poporului român, vom cita un unic cas, ce l'am-audit cu urechile din gură neromână. A fost adevărat — pare-ni-se la anul 1861 — alegere de deputat dietal; guvernul — ca de regulă — a pus și atunci în acel cerc candidat neromân, dar' a ales un bărbat născut și crescut în acel cerc, în comuna Chiseteu. Poporul românesc a candidat însă deputat român național. La ale-gere poporul românesc a căzut cu 1 (un) vot, ear' alesul — mai târziu — 'mi-a vorbit mie cu gura proprie: „N'as fi creșut, că în poporul ro-mânesc din acest cerc se fie atâta simț național. Să nu capăt eu nici un unic vot românesc! Din comuna mea natală să nu capăt eu nici un unic vot — asta n'as fi creșut!“ — Așa a fost atunci, dar' cum stau trebile astăzi?

Astăzi, sormanul cerc, sormanul popor din cercul Receaș este trântit la pământ și material-mente și batjocurit în cele naționale.

Astăzi se întemplă scandaluri și se fac scan-daluri în numele poporului român al acestui cerc!

Aușim, că din acest cerc s'a trimis *protest la conferența din Sibiu* contra repre-sentanților ex miși din conferența electorală, ținută în 3 l. c. în Timi-șoara!

Astfel de rușine nu s'a mai pomenit. Nici un cerc din Ungaria toată n'a comis astfel de gugomanie. Sântem dar' în drept, ba moralmente de obligați a șterge acest blam, această rușine de pe numele alegătorilor români din cercul Receaș, reducând blamul și rușinea la onoare a celor ce au comis-o; căci convingi sântem, cumcă cercul este nevinovat. Spre fericirea noastră și a cercului constatăm, că foarte ușor ne este a ne împlini de astădată misiunea.

N'avem decât să înșirăm faptele și datele positive referitoare la „protest“, pe care ni le-am procurat până astăzi, lăsându-le ca ele să vor-bească de sine.

Constatăm dar', cumcă la conferența na-țională din Timișoara, cercul Receașului a fost unul dintre cele mai bine reprezentate, și nime n'a protestat contra delegării reprezentantului numit.

Erau de față aproape 20 de alegători din 5—6 comune, toți s'au învoit la delegare.

Cauza cu protestul trimis conferenței din Sibiu, s'a petrecut însă est-mod.

În 7 Maiu, când, se dice, s'ar fi ținut în Receaș conferența „alegătorilor români ce aderează la programa din Budapesta“, care însă astăzi e sdreanță — n'a fost nici o conferență electorală în Receaș. Nime n'a fost invitat, nime n'a luat parte, nime n'a cetit convocare pentru acea conferență! Va să dică este neadever, că în 7 Maiu, când s'a telegrafat conferenței din Sibiu, ar fi fost în Receaș ori-ce fel de confe-rență de alegători, și prin urmare un neadever chiar criminal este cutezata afirmare, că cineva ar fi protestat din Receaș.

Ce s'a petrecut însă în ziua de 7 Maiu în Receaș?

Adevărat e, că în ziua de 7 Maiu s'a ținut în Receaș un concert pentru „*kultur-egylet*“ și acest concert a fost arangiat și cercetat și de câțiva Români, despre ce s'a cetit și raportat și în organul guvernamental de aici „*Délmagyaror-szági lapok*“. Numele arangiatorilor și partici-panților români nu le spunem — de rușine și de scârbă.

Este deci probabil, că la acest concert se vor fi conțeles „matadorii“ prezenți, ca să pro-testeze și să telegrafeze la Sibiu.

Mai departe eată ce ni se raportează verbal, referitor la numitul protest, și ni se descoperă ca „date positive și de tot exacte, până la minuțiositate“. Adevărat însă după con-ferența națională din Timișoara, vice-comitele a depeșat d-lui C. Tisza, atrăgându-i deosebita atențiune la impregiurarea că: „și cercul Receaș este reprezentat în conferența națională“. Coloman Tisza numai decât a chemat la sine pe „*Illustri-tatea Sa*“ dl Dr. Gall și 'l-a interpelat în cauză: „*hát hogy van barátom?*“

„*Illustritatea Sa*“ a plecat dela Tisza dea-dreptul la gara căilor ferate, și de aci în cercul seu Receaș. Ce va fi făcut, ce va fi vorbit cu dl pretor și cu marele seu partisan, între patru ochi, — nu se știe; dar' rezultatele acestei grandioase consultări se manifestează prin urmă-toarele fapte complinite și documentate.

Eată, vorbească aceste două epistole adre-sate nouă, pe care noi aici le cităm fără sub-scrieri, ca să crăuăm pe sormanale victime de ulterioare persecuțiuni, ear' în original le vom transpune onoratului comitet central din Sibiu.

„Și adevă un domn ne scrie:

„Prea stimată d-le avocat și redactor!

„Ieri avusei onoare cu dl pretor cercual din Receaș, C. Lázár, care, după-ce 'și-a permis a-mi întreba elevii mai virtos din „*Istoria pa-triei*“ și din limba ungară (maghiară Red.), m'a

chiamat la o parte, în chilia mea, cu cuvintele: „am să vorbesc ceva cu D-Ta.“

„— Poftiți, Spectabile, vă stau la dispo-sițiune, răspunsei eu.

„În odaie 'mi-a fost prima întrebare: D-Ta și popa ați fost la conferență în Timișoara și ați cerut, frumoși oameni, să-mi reprezente și cercul meu la Sibiu. Veți, asta ar trebui să 'ți-o îndrepti, și să te declari acum în scris că consimți cu principiile dlui Gall. De altcum, 'mi-a dis dl pretor, voi vorbi încă și cu popa. Spune-mi însă, cum ai îndrăsnit să mergi la astfel de conferență?“

— „Spectavere! Ca învățător nu vă pot da nici un răspuns pozitiv, căci — o știu bine — pot să am vorbe și neplăceri cu domni. Ca om privat însă, vi-o mărturisesc, am mers să caut pe voitorii noștri de bine, căci, ție, aș sta ne-mâncat la vorbele dlui Rotariu, care nici el n'a cerut alta pentru Români, decât: bunătați ade-verat constituționale, și drepte. Vă declar, tot ca om privat, am dis mai încolo: stimez mult persoana dlui Gall, însă — dacă am fost la conferența națională, una n'o pot face: să fiu trădător.“

„Am scris acestea prea stimat Dniei-Voa-stre, domnule redactor etc. etc.“

Altă epistolă adresată nouă:

„Stimate dle redactor!

„În datul de 26 Aprilie v. (8 Maiu n. Red.) a fost la mine un individ (Pretorul, după informațiunile noastre. Red) după disa lui, cu un protocol, dar' a fost protest contra confe-renței din Timișoara, și mă întreabă îndată: cu cine ții, cu Gall sau cu Apponyi? — pre cest din urmă eu nu-l cunosc. Eu, la aușul nu-melui celui din urmă, răspund: cu Gall, cuge-tând: mai bine cu Gall, dacă nu-i altul, decât cu Ungurul acela. Respectivul, la răspunsul dat de mine, dice îndată: subserie protocolul, că ții cu Gall. — Chiar pe timpul acela a sosit oaspele meu, când nici întunec tare, nici lu-mină nu era de aprins — dar' până am cerut eu dela preteasa lumină, respectivul îmi dă să subscriu protestul la întunec. 'L-am subseris eu și uica (unchiul) meu . . . învățător. Uica meu, după subscriere, se duce în cancelaria mea, unde preteasa a fost chemat pe cassarul com. ca să-l subserie și el, și cetesce subscrierile și protestul. Atunci am vădit ce am făcut noi. Dar' a fost târziu.

Protestul încă în seara aceea s'a expdat, și noi am rămas mahniti după îndepărtarea oas-pelui, uimindu-ne de celaima făcută cu noi!

La conferență (din Timișoara scriitorul ple-case, dar' a întârziat. Red.) dar' noi sântem fi-deli programei naționale. La ajutorul nostru în ori-ce timp poți conta, noi cu trup cu suflet sântem pentru d-Ta, în . . . (comuna resp. Red) întreagă.

Una vă rog . . . (să nu 'i-se publice nu-mele. Red.) Altcum eu sânt independent, cu forța nu mă poate nime face să votez pentru un candidat, care nu convine intereselor po-porului. Până la revedere pe câmpul luptei“ etc. etc.

Eată dar', cum stă cauza cu protestul.

Este evident și motivat, camcă s'a comis o formală crimă, o înșelăciune spre a stoarce auto-risare de protest, dar' conferență de alegători n'a fost, n'a protestat.

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Alba-Iulia, în 22/5 1887.

Orașul nostru Alba-Iulia a petrecut ieri oare de spaimă pentru inundarea a trei părți a locu-ințelor. Dimineața la 8 oare după ploaia toren-țială, Ampoiul s'a umflat și în scurt timp povoiul intră până la mijlocul orașului. Din cauza re-lei administrațiuni pentru cazul unui povoiu la noi nu există nici o pregătire, nici plute nici luntrițe, ba de mai mulți ani s'a neglijat a con-stringe pe societatea drumului ferat de a susține o stavilă pre lungă riul Ampoi, la ceea-ce s'a fost obligat în timpul clădirii căii ferate. Acest riu curge deasupra orașului Alba-Iulia, și având natura riurilor de munte, în cele mai multe ca-suri exundează și face pagube enorme în sēm-năturile și grădinile orașului, mai ales în subur-biul Lipoveni.

Negligența la susținerea acelei stavile a dat ieri dovadă despre urmările desastroase, de cari suferim și în urma căreia se prăpădiră mai mult de 50 de case prin surpare, ear' acestora vor urma încă mai multe, fiind umeșite de po-voiu și de nelocuit.

Că apa a putut pătrunde până în inima ora-șului, este a se atribui ear' unei neprevederi a senatului nostru orășenesc, care nici că s'a gân-dit ca, după experiența inundării ultime întemplate

înainte cu 12 ani, se deschidă apei cale în partea de cârăpus, unde eară prin pozițiunea drumului ferat s'au făcut astfel de ridicături, cari nu conced scurgerea apelor; însă ieri prin ajutorul dat populațiunii din partea regimentului nostru s'a tăiat acel val și îndată a început apa a scădea și a micșora pericolul ce amenința eminalemente și ceealtă parte a orașului, și care pericol putea să ne facă o noapte din cele mai groaznice.

Mulțumită pompierilor și ajutorului miliției c. reg., că nu s'a primejduit nici o viață, cu toate că primarul nostru providențial și ridicat la rang de consilier regesc nu a fost acasă, ci și-a petrecut în Budapesta în cauză de natură știută, de care sînt conduse cercurile noastre mântuitoare ale spiritului patriotic — șovinist. Fie-i de bine Măriei Sale și slugilor sale, Alba-Iulia a existat și va exista dacă cetățenii ei vor avea înima la loc, și nu se vor lăsa a fi conduși de șovinisti.

Cu toate, că Măria Sa cu cinstiții ei patroni și-a fundat aici un diar politic cu trei redactori pistriji, sînt convinși, că vechiul simț de cetățean nu va apune în acest oraș vechiu și încărunit în lupte contra curentului ce la noi aici își serbează orghiile. Koser este un adevărat nume de curățenie după simbolul jidovesc, însă creștinul adevărat mai bine mănâncă grâu fert decât ar voi a se face frate de cruce cu atare companie, care toate abuzurile prea puternicilor ăilei doresc a le acoperi — și a le nega, precum făcură cu corespondența mea din 7 Maiu a. c.

Însă se considerăm, că toate aceste neajunsuri și fanfaronade vor trece, și cei, cari cu tricolorul pe piept es ca privighetori la lucrul și munca altora doriau a-și arăta ceva influență asupra apelor inundătoare — nu și-au satisfăcut dătorinței lor, ci numai unei bituini personale rău înțelese — se ne socotim la cei mulți nefericiți. Acestora după convingerea mea nu li se va pute ajuta decât prin un concurs general al tuturor Românilor, căci cei nefericiți sînt Români și puțin se îngrijese din altă parte de soarta acestor soiu de oameni declarați de foile maghiare de răsvrători ai apelor lui Tisa.

Aristide.

Cronică.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu va ține Mercuri în 1 Iunie n. o ședință în sala cea mică a casei comitatului.

Carti romanesce și sêrbesci oprite. Ministrul cultelor a oprit următoarele cărți: „*Noțiuni de istoria Românilor*“ compusă pentru scoalele populare de M. E.; a oprit mai departe „*Harta Europei de C. N.*“ pentru pretinse neexactități în ceea ce privește harta Ungariei. A mai oprit ministrul „*Chipuri din istoria Sêrbilor*“, penfru-că ele nu pot să formeze un obiect al instrucțiunii populare; în sfîrșit a oprit și cartea de geografie sêrbească „*Pămîntul pe care trăim*“ (Belgrad 1886.) — Să-i fie de bine!

Limba maghiară în serviciul căii ferate. Ministrul de comunicațiune ungar a exmis anul trecut o ordonanță cătră toate căile ferate de stat, prin care s'a fixat 1. Septemvrie a. c. ca ultimul termen pentru însușirea limbii de stat maghiare. După-cum se aude, prin o nouă ordonanță ministrul a atras atențiunea direcțiunilor asupra acestui termen cu observarea, că acela nu se va mai prolongi.

În contra emigrării la America. Spre împedecarea emigrării fără concesiune, ministrul ung. de comunicațiune în înțelegere cu ministrul de interne a ordonat, ca bilete de călătorie la America numai acelor să se dea, care pot să-și justifice prin pasuri valabile concesiunea de călători la America.

Inundațiuni. Ni se scrie din *Gurasada* cu data de 22 Maiu n.: Murșul a eșit ieri dimineață preste termuri și de atunci în continuu a tot crescut cu o astfel de repeziune, încât aici la noi din linia căii ferate până la Dobra, de pîrtare în lîntimea Murșului de 4 chilometri, e tot o apă. Privelisea e îngrozitoare ochilor omenesci. — Comuna Strechea e înecată în apă astfel, încât nici nu se poate nimenea apropia de ea. Toate sêmănăturile de pe valea Murșului sînt devastate cu desêvîrsire. Aici la 6 oare dimineață a început apa în cetinel a scădea. Ieri a fost întreruptă comunicațiunea și pe calea ferată lîngă Ilia-murșană. — Din *Deva* se scrie cu data de 23 Maiu n. în urma exundării Murșului, partea din jos a orașului, precum și agrii și fînațele din pregiur stau sub apă. O parte a locuitorilor s'a refugiat alaltăieri noaptea în munți. Comunicațiunea cu calea ferată e cu desêvîrsire întreruptă. E mare paguba în bucate și animale. Toată valea Murșului seamănă unei mări. — În *Alba-Iulia* a ținut la 22 l. c. inundațiunea ăia întreagă. Mai mult de 200 de case mai mici s'au surpat; cam tot atâtea familii au rămas fără adăpost. La 23 l. c. s'a scurs apa cu totul, numai în gropi mai rămase apă. Pericolul a trecut și o parte

a locuitorilor s'au mutat în case. — În comitatul *Aradului* încă au exundat Crișurile și au causat mari pagube. — Toate apele din comitatul *Timișului* au exundat. Mai multe mii de jugere de pămînt stau sub apă. Paguba e foarte mare. — Părțile din jos ale *Orădiu-mari* stau sub apă în urma exundării Crișului. Ieri apa a crescut cu trei metri. Alaltăieri noaptea apa a spelat scoala de înolat, ale cărei ruine au dus cu sine un pod întreg. Locuitorii au fost pe picioare toată noaptea. Ieri după ameață a început apa să scadă.

Scăpat de moarte. În comuna Borșa s'a întemplat în 19 l. c. un accident, care mulțumită unui brav Român a luat un sfîrșit norocos. Un băiat de 4—5 ani, fiul unui vîdnător de curte al baronului Ernst Bánffy, a cădut de pe pod în riul ce curge pe acolo. Era în după-ameza unei sêrbături, și oamenii vîdura când băiatul cădă în apă; însă numai unul a avut curajul de a se arunca în apă după băiat: acest unul a fost un brav Român cu numele Pavel Pogăcian. I-a succes a afla pe băiat, care deja se cufundase, și de vreme-ce nici el nu scia bine să înoate, avu atîta presentă a prinde funia ce i-se întinse și a se scăpa astfel pe sine și pe băiat.

Di Ludovic de Mocsary a fost candidat de deputat dietal în Neoplanta de cătră un grup de oameni, la spatele cărora se află și mulți Sêrbi. Di Mocsary a primit candidatura.

Defraudatiune. Cassarul scaunului orfanal din Raab, Ludovic Zánthó a defraudat din averea scaunului suma de 12.000 fl. Se ăice, că toți acești bani defraudantul i-a cheltuit în loteria cea mică. Scaunul orfanal nu suferă pagubă, devreme-ce el s'a intubat pe averea lui Zánthó și a surorii acestuia până la suma de 20.000 fl.

În aflarea profesorului Billroth s'a petrecut o schimbare înspre bine. Astfel cetim în „S.-D.-Tageblatt“, care publică o depeșă ce un particular a primit-o din Viena.

Serbarea de 10 Maiu v. în Bucuresci. Cu prilegiul aniversării ăilei încoronării s'a ținut la Bucuresci în 22 Maiu n. un *Te deum* sêrbătoresc, la care au luat parte: Regele, ministrii, corpul diplomatic, fruntașii civili și militari și clerul. Apoi au trecut trupele în revistă. Mulțimea salută entusiastic pe Rege și Regină. Ținuta trupelor era excelentă. Dintre atașaii militari au fost de față cel al Italiei și al Franciei.

Turburările din Belgia. Cele mai noue sciri despre greva din Belgia sînt mai favorabile. În Charleroi a intrat o liniște generală, ear în Mons lucrătorii vor relua în cîrînd lucrările. Și din Laluvriere sosesc sciri liniștoare. La un meeting ce s'a ținut în 21 Maiu n. lucrătorii și lucrătorele s'au unit asupra următoarelor puncte: 1. Amînarea legilor privitoare la îngreunarea importului de vite. 2. Punerea pe picior liber a tuturor acelor, care au luat parte la greva de acum e anul. 3. Imediata înființare a unui consiliu al reuniunii și 4. Înființarea unei casse pentru îngrijirea lucrătorilor. În cestiunea sufragiului universal se va face în cîrînd o manifestațiune. În 21 seara o bandă de 700 persoane ce purtau jachete roșii au mers cîntînd marseillais-a înaintea hotelului ministerial și strigă: „Trăască greva! Trăască amnestia! Trăască sufragiul universal!“ Poliția împrăscie pe bandă și făcu 14 arestări.

Noul cod de comerț al României.

Raportul ministrului de justiție cătră Regele.

Sire!

Este mai mult timp de când codul de comerț edictat la 1840 nu mai răspundea la trebuințele economice ale țerii și nu se mai afla în raport cu progresele realizate de atunci în toate ramurile activității sociale.

Desvoltarea crescîndă a raporturilor comerciale interne și externe, crearea de instituțiuni auxiliare nouă ale comerțului și de mijloace de credit și de transport necunoscute la începutul secolului, modificările succesive aduse în mecanismul organizării noastre judecătorești, progresele considerabile realizate de știința dreptului în această ramură, reformele importante ce s'au adus în acest interval de timp în legislațiunea comercială a altor state și în celelalte ramuri de legiuiri la noi în țeară, și transformarea profundă ce s'a operat treptat și pe nesimțite în limba noastră juridică și chiar în acea usuală dela 1840 și până aici; toate acestea au contribuit să pună din ce în ce mai mult în evidență lacunele, defectuositățile și insuficiența vechiului cod de comerț, și au făcut ca acel cod, după o jumătate de secol de aplicațiune, să rămînă un document învechit, nemai potrivit cu starea lucrurilor de aici, și în contradicție în unele părți ale sale cu celelalte ramuri de legislațiune și cu trebuințele reale ale comerțului.

De altă parte, în cele mai multe state europene, cari țin primul loc în capul civilizațiunii, s'au făcut în acești din urmă ani lucrări și reforme importante în această parte a legislațiunii, și de toate părțile se manifestă tendența de a face, ca diferitele legislațiuni particulare ale fiecărui stat să se apropie cât mai mult unele de altele, și de a ajunge astfel treptat la un cod comercial uniform și comun tuturor statelor legate între dînsese prin raporturi comerciale regulate și permanent.

Preocupat de toate aceste considerațiuni și convins, că o bună legislațiune comercială este cel mai mare bine ce se poate face comerțului, guvernul Maiestății Voastre a întreprins încă din anul 1883 revisiunea actualului cod de comerț.

În acest scop, el a instituit o comisiune specială, care să se ocupe cu această importantă lucrare, și i-a încredințat misiunea de a elabora un proiect de cod comercial, în care să țină compt de trebuințele timpului și de progresele realizate de legislațiunile celorlalte state europene în această ramură a dreptului.

După doi ani de un studiu și o laboare amănunțită și conșciențioasă, acea comisiune își termină lucrarea ei, și la deschiderea sesiunii ordinare a corpurilor legiuitoare din anul 1885, guvernul Maiestății Voastre era în măsură să depună pe biroul lor mesagiul regal, prin care noul proiect al codului de comerț se înainta în studiul și deliberarea lor.

Monumentul legislativ, care a servit de basă și de călăuză ăilei comisiunii în îndeplinirea misiunii ei a fost noul cod de comerț al regatului Italiei, o operă legislativă remarcabilă prin precisiunea, claritatea și înțelegiunea dispozițiunilor ei și despre care s'a putut ăice cu drept cuvînt, că a pus pe Italia în primul rang între statele civilisate sub raportul legislațiunii comerciale.

Senatul și camera, Sire, dînd aceste lucrări toată atențiunea ce ea merită, au trimis-o în studiul unor comisiuni speciale alese din sîmul lor, și, grație concursului puternic ce ne-au dat aceste comisiuni legislative în timpul celor două din urmă sesiuni, am putut să revisuim din nou lucrarea examinînd-o articol cu articol, împreună cu comisia elaboratoare, și să o facem să treacă prin discuțiunea publică atît în cameră, cît și în senat și să se admită în totalul ei.

Astfel cele patru cărți ale codului de comerț au putut să fie adoptate și votate succesiv de ambele corpuri legiuitoare în modul și în ordinea următoare:

Cartea I „Despre comerț în general“, cuprinzînd 489 articole, dela art. 1 până la art. 489, a fost votată mai întăiu de senat în ședința dela 30 Aprilie 1886 și apoi adoptată de camera deputaților, cu oare-cari modificări la unele articole, în ședința sa dela 12 Decemvrie același an.

Cartea II „Despre comerțul maritim și despre navigațiune“, coprinzînd 205 articole, dela art. 499 până la art. 694, a fost votată de senat în ședința dela 6 Iunie 1886, ear de cameră, cu mici modificări, în ședința ei din 17 Decemvrie 1886.

Amîndouă aceste cărți cu modificările întroduse de cameră au fost din nou aduse la senat și votate definitiv de acest din urmă înalt corp, în ședințele sale din 12 și 21 Ianuarie 1887.

În fine, Cartea III „Despre falimente“, cuprinzînd articole 186, dela art. 695 până la art. 880 și Cartea IV privitoare la procedura comercială și alte dispozițiuni transitorii, cuprinzînd 81 articole, dela art. 881 până la art. 961 inclusiv; aceste cărți au fost votate de senat în ședințele sale dela 11 și 17 Martie anul 1887, și adoptate de camera deputaților în ședința sa dela 26 Martie 1887, fără nici o modificare.

Complexul total al dispozițiunilor acestor patru cărți, compunînd întregul cod de comerț și fiind astfel trecut prin filiera ambelor corpuri legiuitoare, viu cu cel mai profund respect, Sire, a-l supune la Înalta sancțiune a Maiestății Voastre.

Prin proiectul de decret, ce am onoare a supune Maiestății Voastre în acest scop, se prevîd în același timp și oare-cari dispozițiuni avînd de obiect să dea o mai întinsă și eficace publicitate noului cod, să se asigure exactitatea textului promulgat și conformitatea lui cu originalul și să determine condițiunile de formă ale acestui original, care va servi de text autentic al legii, și se va păstra în arhiva generală a statului.

Dînd Înalta Voastră sancțiune noului cod de comerț și permițînd astfel să procedăm la promulgarea lui, Maiestatea Voastră nu numai va înzestra România cu o legislațiune comercială, care după părerea tuturor oamenilor competenți este astăzi una din cele mai bune și mai complete din Europa, dar veți fi inaugurat astfel era revisiunii codurilor noastre prescrie de constituțiune, veți fi făcut un nou pas pe calea progresului și a perfecționării instituțiunilor noastre și veți fi adăugat, Sire, pentru Regnul Vostru, un nou titlu la recunoștința țerii.

Sînt, cu cel mai profund respect, Sire al Maiestății Voastre, prea plecat și prea supus servitor, ministru secretar de stat la departamentul justiției, Eug. Stătescu.

Nr. 4234.

15 Aprilie 1887.

Carol I.

Prin grația lui D-ău și voința națională Rege al României.

La toți de față și viitori sănătate.

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de stat la departamentul justiției Nr. 4234, pre lîngă care Ne supune spre sancționare proiectul noului cod de comerț, votat de corpurile legiuitoare în decursul celor două din urmă sesiuni;

Vedînd voturile camerei deputaților din 12 și 17 Decemvrie 1886, și 26 Martie 1887, și acelea ale senatului din 30 Aprilie și 6 Iunie 1886, 12 și 21 Ianuarie 1887, 11 și 17 Martie 1887, prin cari s'au adoptat pe rînd textul definitiv al fiecăreia din cele patru cărți, cari compun disul cod;

În puterea art. 93 din constituțiune, Am decretat și decretăm:

Art. I. Proiectul noului cod de comerț este sancționat și va intra în vigoare la 1 Septemvrie viitor al a. c.

Art. II. Publicarea acestui cod se va face atît prin inserarea textului lui în „Monitorul oficial“, cît și prin trimiterea a câte un exemplar tipărit, la fiecare din comunele Regatului, spre a sta expus, în timp de o lună, în sala ședințelor consiliului comunal, la dispozițiunea celor ce ar voi să-l consulte, și a se depune apoi spre păstrare în arhiva comunei.

Câte un exemplar tipărit se va trimite asemenea, în același scop, tuturor autorităților judecătorești și camerelor de comerț din țeară, cum și legațiunilor și consulatelor noastre în străinătate.

Art. III. Un exemplar tipărit la imprimăria statului din acest cod, semnat de Noi, contra-semnat de ministrul Nostru secretar de stat la departamentul justiției și investit cu sigiliul statului, se va depune spre păstrare în arhiva generală a statului și va servi de text original și autentic al codului de comerț.

Art. IV. O comisiune de trei membri se va institui, prin îngrijirea ministrului Meu de justiție, pentru supravegherea lucrărilor de tipărire și publicare ale acestui cod, pentru verificarea exactității textului promulgat și certificarea conformității acestui text cu originalul, și pentru elaborarea reglementelor necesarii prescrie de acest cod, pentru punerea lui în aplicațiune.

Art. V. și cel din urmă. — Ministrul Nostru secretar de stat la departamentul justiției este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Bucuresci, la 16 Aprilie 1887.

Carol.

Ministru just.,
Eug. Stătescu.

Nr. 1233.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

(De ieri.)

Budapesta, 23 Maiu n. Casa deputaților. Ministrul-president răspunzînd la interpelațiunea lui Helfy cu privire la participarea la expoziția franceză, declară, că Ungaria ca stat nu poate să iee parte, însă expoziției private el va da ori-ce sprigin morală. Răspunsul s'a luat spre știință.

Constantinopol, 23 Maiu n. Poarta a trimis reprezentanților din afară o notă, prin care inițiază o schimbare de idei cu privire la cestiunea bulgară; totdeodată recomandă, ca puterile să numească unul ori doi candidați pentru tronul Bulgariei, ca în sfîrșit să se satisfacă odată cererilor repetite ale regenților.

Constantinopol, 23 Maiu n. Convenția engleză-turcească relativ la Egipt s'a semnalat ieri după ameață.

Paris, 23 Maiu n. Rouvier a referat lui Grévy despre pourparleurile ce le avu cu cele mai însemnate persoane politice; părerea generală e, că prin concentrarea tuturor grupurilor republicane se va pute forma un cabinet. Grévy declară, că dorește grabnica rezolvare a crizei. S'au făcut noi pași la Freycinet.

Atena, 23 Maiu n. Sosirea trupelor turcesci la Creta au iritat spiritele și creștinii nu voiesc să desarmeze, ci așteaptă hotărîrea Porții cu privire la adunarea generală.

Gacina, 23 Maiu n. Părechea împărătească s'a reîntors.

(De azi.)

Paris, 24 Maiu n. În cercurile parlamentare circulă fama, că Floquet e inclinat a primi misiunea formării noului cabinet.

Londra, 24 Maiu n. Honnall anunțase în casa de jos, că el va atrage atențiunea casei asupra raportului comisiunii despre pretinsa abuzare cu banii publici din partea consiliului municipal din Londra. — Articolul al doilea din billul dreptului penal iric s'a acceptat. Desbaterea țină până la cinci oare dimineață.

Constantinopol, 24 Maiu n. Irada împărătească, prin care se sancționează semnalarea convenției privitoare la exploatarea legăturii căilor ferate turco-sêrbesci, se va promulga astăzi.

Berlin, 24 Maiu n. Faimele despre sănătatea principelui moștenitor sînt scorinituri.

Petersburg, 24 Maiu n. Principele Emanuil Vogorides (nepotul lui Aleco-Pașa) a sosit aici și a conferit de două-ori cu Giers; în cîrînd va fi primit și de cătră Țarul, spre a cere spriginul acestuia pentru candidatura la tronul bulgar. Se ăice, că Țarul să fi autorisat formal pe principele, să vină la Petersburg.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

- 13 Iunie a. c. imobilele văduvei lui Oto Cseh, de către judecătoria cerc. din Șimleul-Selagiului, în comuna Petenye.
- 13 și 14 Iulie a. c. imobilele lui Farcaș Vér, de către tribunalul reg. din Bistrița, în comuna Șofalău resp. în comuna Serețel.
- 16 Iunie a. c. imobilele lui Iosif Petrovici de către judecătoria cerc. din Madoș.
- 28 Maiu a. c. mobilele lui Ioan I. Popovici de către executorul jud. din Becichecul-mare.
- 1 Iulie a. c. imobilele lui Ferdinand Páljános de către tribunalul reg. din Chezdi-Oșorheiu.

Edicte:

- A se insinua pretensiunile în 45 de zile:
- la rămasul după soția lui Andrei Șorban, la judecătoria cerc. din Sighișoara;
- la rămasul după Andrei Voinov (din Tolvadia); după Elena și Teodor Ghilezan (din Toracul-mare) și după Ioan Vachter, — la tribunalul reg. din Becichecul-mare;
- la rămasul după Pascuță Albu (din Gura-Sada), la tribunalul reg. din Deva;
- la rămasul după Ioan Moise (din Belint), la tribunalul reg. din Timișoara;
- la rămasul după Saveta Bugarschi; după Ana Giurici și după Toșa Caravila, la tribunalul reg. din Becichecul-mare;
- la rămasul după George Vidican (din Chitighaza), la tribunalul reg. din B.-Giula;
- la rămasul după George Duicovici și după Proca Graur, la tribunalul reg. din Becichecul-mare.

Citațiuni:

- Ioan Bota, a cărui ubicațiune e necunoscută, se provoacă a se înfățișa pe 31 Maiu a. c. la judecătoria cerc. din Elisabetopol.
- Ereji după Dumitru Dina (din Cielova), a căror ubicațiune nu se scie, se provoacă a se insinua într'un an la judecătoria cerc. din Oravița.
- Nicolae G. Togoie, a cărui ubicațiune e necunoscută, se provoacă a se înfățișa într'un an la sedria orfanală din Făgăraș.

Concursuri:

- Un post de jude reg. la tribunalul reg. din Sibiu. — A se adresa până în 5 Iunie a. c. la presid. trib. reg. de aci.
- Un post de jude reg. la tribunalul reg. din Ciuc-Sereda. — A se adresa până în 7 Iunie a. c. la presiul trib. reg. de acolo.
- Un post de magistru postal în comuna Șipet (cotton Timiș). — A se adresa până în 10 Iunie a. c. la direcțiunea postală din Timișoara.
- Un post de practicant de drepturi la judecătoria cerc. din Șepși-St.-Georgiu. — A se adresa până în 21 Iunie a. c. la presiul trib. reg. din Chezdi-Oșorheiu.

Economie.

Piața din Sighișoara, 23 Maiu. Grâu curat hecto litra fl. 5.40 până fl. 6.20; grâu mestecat fl. 3.30 până fl. 4.50; secara fl. 3.50 până fl. 3.80; ovășul fl. 1.80 până fl. 2.20; cucuruzul fl. 4.10; fasolea — fl. —; crumpenele fl. 2.—; mazerea chilo 20 cr.; lintea 22 cr.; mălaiul 10 cr.; lumini de sêu chilo 42 cr.; săpunul 22 cr.; sêu brut 22 cr.; sêu de vită fl. 1.—; unsoare de porc 60 cr.; carnea de vită 28 cr.

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiile efectuate în 8 Maiu v. 1887.

Vânzătorii	Cumpărătorii	felul	hectol.	graut. libru	prețul lei în aur
Zacharia	Chrisovloni	Porumb	700	59 1/4	6.35
Sassu	L. Mendl	"	2000	62 1/4	6.75
Grosavici	"	"	3000	59 1/2	6.60
Davi	Peirano	"	2000	60	6.59
Dendrino	"	"	700	61	6.55
Vasilato	Chrisovloni	"	1000	61	6.55
Vechslor	L. Mendl	"	1200	59 1/2	6.37 1/2
Violato	Peirano	"	2800	61 1/4	6.90
Silberstein	"	"	1200	62 1/2	6.85
Cușof	Schmierer	"	2800	60 1/2	6.80
"	"	"	550	60 1/2	6.75
Sassu	Manari	"	2850	60 1/2	6.57 1/2
Marghiloman	"	"	4000	61	6.65
S. Veron	Negroponte	"	3600	63 1/4	7.17 1/2
Emberico	"	"	3500	60 1/2	6.80
Haracopolo	L. Mendl	"	3100	61 1/2	6.92 1/2
Cotti	Chrisovloni	"	2400	61 1/2	6.60
"	"	"	800	61 1/2	6.62 1/2

Agiul 14—14.10 la %.

Cursul pieței din Sibiu

din 24 Maiu st. n. 1887.

Hartie-monetă română	Cump.	8.45	vënd.	8.55
Lire turcesci	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusesci	"	1.11	"	1.12

Bursa de Budapesta

din 23 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 4%	102.—
" " hârtie " 5%	87.80
Imprumutul căilor ferate ung.	150.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " bânățene-timișene	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " transilvane	104.50
" " croato-slavone	—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.—
Imprumut cu premiu ung.	120.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	122.50
Renta de hârtie austriacă	81.—
" " argint austriacă	82.20
" " aur austriacă	112.25
Losurile austr. din 1860	135.50
Acțiunile băncii austro-ungare	880.—
" " de credit ung.	284.75
" " austr.	281.30
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	102.—
Galbeni împărătesci	5.95
Napoleon-d'ori	10.06
Mărci 100 imp. germane	62.40
Londra 10 Livres sterlingi	127.25

Bursa de Viena

din 23 Maiu st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6%	101.90
" " hârtie " 4%	87.85
" " hârtie " 5%	87.85
Imprumutul căilor ferate ung.	150.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.50
Bonuri rurale ung.	104.70
" " cu cl. de sortare	104.70
" " bânățene-timișene	104.75
" " cu cl. de sortare	104.60
" " transilvane	104.70
" " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	119.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	122.75
Rentă de hârtie austriacă	81.10
" " argint austriacă	82.05
" " aur austriacă	112.40
Losuri austr. din 1860	135.75
Acțiunile băncii austro-ungare	881.—
" " de credit ung.	284.50
" " austr.	281.40
Galbeni împărătesci	5.98
Napoleon-d'ori	10.08 1/2
Mărci 100 imp. germane	62.37 1/2
Londra 10 Livres sterlingi	127.15

Baile din Basna (Felső-Bajom)

Salamură ce conține iod și brom, în comitatul Târnavei-mici în Transilvania.

Numeroasele izvoare tămăduitoare, dintre care unul se folosește cu cel mai bun succes pentru cura de beut, și mărăscina (Moor) ce conține iod a institutului de cură de baie și-au dovedit excelentul lor efect tămăduitor în special: la podagră, reumatism în toate formele, la deosebite forme ale scrofulei, la formele învechite ale siphilitice și la slăbiciuni, rămase după îndelungata folosință a argintului viu, la neuralgie și ischias, la morhuri cronice femeesci, la morhuri de piele cronice (Eczem, Lupus, Psoriasis) și rachitis. Factori tămăduitori: băi reci și calde; băi de mărăscină (Moor).

Baia zace în depărtare de 3/4 oară dela gara Mediaș (Medgyes) a căii ferate de stat, într-o vale plăcută încungiurată de coline de păduri și de vii. Locuințe arangiate cu confort. Bucătărie excelentă cu prețuri moderate. Se face îngrijire pentru petreceri prin musica de baie, serate de joc, tombolă etc.

Comunicațiune postală în toată ziua cu Mediașul

Prețuri scădute pe tren. La cerere se trimit gratuit prospecte. Deschiderea la 25 Maiu.

Dr. Fritz Folberth, medic de băi.

Direcțiunea băilor.

[451] 2—2

Publicațiunile „Cancelariei Negruțiu“

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania.

[432] 22

„Amicul Familiei.“ Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 1 1/2—2 1/2 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poesii, romane, suveniri de călătorie ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumărațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postale.

„Preotul român.“ Revistă bisericească, scolastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/4—3 1/4 coale; și publică articoli din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestia mulțime de predice pe Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Poterea amorului. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitate în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șiulușiu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și viorele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puiei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețată de Dr. Grigoriu Silași. (Op complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și

amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora.“ 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. Devisa acestui op e: „Tot ce putem arăta, să arătam pruncilor!“ și în literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea îl și recomandăm spriginirii publicului român mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesași.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin înaltul minister de culte

și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 exemplare costau 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul Prea Sântei Vergure Maria a Născătoare de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar șpedat franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot acolo se cumpără **ACTILE TUTUROR** institutelor de credit și economii și se schimbă cupoanele aceloră cu trei luni înainte de scadența lor.